

KURIER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXVIII

Wtorek 30 listopada 1937 r.

Nr. 329

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61078

P.K.O. 302.712

Oplata pocztowa uiszczona gotówką

Przebieg miesięczny z odnośnikiem do dnia i przesyłką pocztową

2.50

Utworzenie koła parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.) Dziś przez cały dzień obradowała w sali resursy obywatelskiej w Warszawie grupa posłów i senatorów, którzy zgłosili akces do Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Obrady, którym przewodniczył szef Obozu Zjednoczenia Narodowego p. Adam Koc, przeciągnęły się do godzin wieczornych. Na zebranie przybyło 186 posłów i senatorów, a 17 zaproszonych nadesłało depesze z usprawiedliwieniem swego nieprzybycia.

Po krótkim zagajeniu obrad przez p. Adama Koca, referent poseł adwokat Szczepański przedstawił zebranym regulamin Koła parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Ks. Bernard

CIEŻKO RANNY W KATASTROFIE

AMSTERDAM, 29.11. Książę Bernard, małżonek następczyni tronu holenderskiego, uległ w poniedziałek rano poważnemu wypadkowi samochodowemu.

Na drodze do Amsterdamu książę, prowadzący własnoręcznie swój wóz, wjechał na samochód ciężarowy.

Książę został wyrzucony z auta i odniósł głęboką ranę głowy oraz doznał wstrząsu mózgu.

Rannego przewieziono do szpitala w Amsterdamie.

Oburzający wybrzyk

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.). Podczas wczorajszej akademii młodzieży w Teatrze Letnim dla uczczenia rocznicy wybuchu Powstania Listopadowego w czasie odgrywania hymnu narodowego, rzucono na salę kilka naciągów próbków z gazem łzawiącym i duszącym. Mimo wypchnięcia sali oparami gazu wszyscy uczestnicy akademii pozostali na miejscach i kolejne punkty programu następowały po sobie bez żadnej przerwy.

Owacje dla Kiepury W WIEDNIU

WIEDEN, 29.11. Wczoraj wieczorem w operze wiedeńskiej wystąpił Jan Kiepura w operze „Trubadur” w roli tytułowej. Teatr był wypreżany już od paru dni. Na przedstawieniu niezliczone tłumy widzów owoacyjnie oklaskiwały Kiepurę, zmuszając go do wielokrotnych bisów.

Regulamin ten opiera się m. in. na obowiązku solidarności członków w czterech ważnych zagadnieniach, a mianowicie w stosunkach z Rządem, z władzami sejmowymi i senackimi, w głosowaniu nad budżetem i w głosowa-

niu nad ustawami nakładającymi nowe ciężary finansowe.

Po referacie posła Szczepańskiego — p. Adam Koc zabrał pomownie głos udzielając szeregu wyjaśnień dodatkowych, po czym zaproponował przejście

do dyskusji szczegółowej.

W tym miejscu wicemarszałek Schätzel zgłosił wniosek, aby przeprowadzić najpierw dyskusję ogólną na temat zasady utworzenia Koła parlamentarnego OZN. na podstawach organizacyjnych, przedstawionych w referacie. W głosowaniu wniosek wicemarszałka Schätzla przyjęto większością głosów i przystąpiono wobec tego do dyskusji ogólnej. Znaczną większość mówców, która w dyskusji zabierała głos, wypowiedziała się za utworzeniem koła parlamentarnego, przeciwko zaś wypowiedzieli się jedynie wicemarsz. Schätzel i Podolski oraz posłowie Brzęk-Osiński i Karś-Karśnicki.

Koło godz. 15 dyskusja ogólna została wyczerpana, po czym po dwugodzinnej przerwie obiadkowej o godz. 17 — przystąpiono do dyskusji szczegółowej nad regulaminem Koła parlamentarnego OZN.

Z przebiegu dyskusji ogólnej wynika jedno, że znaczna bardzo większość uczestników wypowiada się za utworzeniem Koła parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego.

3 punkty pierwszego posiedzenia Sejmu

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.). Porządek obrad pierwszego posiedzenia Sejmu w obecnej sesji, które odbędzie się dnia 1 grudnia zawiera 3 punkty, mianowicie wybór komisji sejmowych, pierwsze czytanie projektu ustawy skarbowej wraz z prelimitarnem na r. 1938-39 i wreszcie pierwsze czytanie 31 projektów rządowych rozmaitych ustaw, między innymi projektu ustawy o ustanowieniu medali za długoletnią służbę państwową z tym że po 10 latach urzędniczej i o nienagannej

służbie przysługiwałby medal brązowy, po 20 latach srebrny i po 30 złoty.

Wpłynął natomiast projekt noweli do ustawy o opodatkowaniu piwa, mający na celu obniżenie tego podatku celem zwiększenia konsumpcji piwa. Dalej wymienić należy projekt ustawy o budowie normalno-torowej kolei Wieliszów — Nasielsk i normalno-torowej kolei Szczakowa — Bukowno, wreszcie szereg projektów ustaw o ratyfikacji układów międzynarodowych.

Dzień Podchorążego w stolicy

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.). Dziś odbył się w Warszawie uroczysty obchód „Dnia Podchorążego”, zorganizowany dla uczczenia rocznicy Powstania Listopadowego.

W uroczystościach wzięły udział oddziały podchorążych wszystkich rodzajów broni, oraz hufce szkolne przysposobienia wojskowego. Po zbiorze oddziałów na rynku Starego Miasta nastąpiło oddanie hołdu P. Prezydentowi Rzeczypospolitej na Zamku, złożenie wieńca na Grobie Nieznanego Żołnierza, oraz defilada na pl. Marszałka Piłsudskiego, którą przyjął minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki, po czym przemarsz Nowym Światem i Al. Ujazdowskimi do Belwederu, gdzie nastąpiło złożenie wieńca i zaciągnięcie historycznej warty.

Wieczorem odbył się w Teatrze Wielkim reprezentacyjny „Wieczór Podchorążych”, w wykonaniu wychowanków szkół podchorążych

Wieczór wobec wyczerpania biletów na dziś powtórzony zostanie jutro również w Teatrze Wielkim.

Zamach rewolwerowy na premiera Egiptu

KAIR, 29.11. Wczoraj wieczorem, w chwili gdy premier Egiptu Nahas Pasa, powracał do domu, dokonano na niego zamachu, który jednak się nie udał.

Zamachowiec trzykrotnie strzelił z rewolweru, celując do premiera, znajdującego się w samochodzie.

Jedna z kul wybiła szybę w aucie, jednak premier nie odniósł ran.

KAIR, 29.11. Wiadomość o zamachu na

premiera Nahas Pasę, dokonany wczoraj, wywołała w całym mieście liczne zajścia.

Grupa manifestantów usiłowała przedostać się do wnętrza domu należącego do szefa opozycji Mahmouda. Policja dała kilka salw w górę. Policjantom udało się usunąć manifestantów dopiero po dłuższej walce. 20 osób ciężiej rannych przewieziono do szpitala. Obecnie w mieście panuje spokój.

Znaczna obniżka podatku specjalnego Nowy prelimitarnarz budżetowy wyższy o 120 miln.

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.). Do łaski marszałkowskiej wpłynął w sobotę projekt prelimitarnarza budżetowego na rok 1938-39 wraz z ustawą skarbową.

Ustawa skarbową zawiera wydatki i dochody państwa, zamykające się po obu stronach

ogólną sumą 2.447 milionów, z nadwyżką w kwocie 86.000 zł.

W porównaniu z budżetem na rok bieżący nowy prelimitarnarz jest wyższy po obu stronach o 120 milionów zł.

Przepisy nowej ustawy skarbowej i układ

prelimitarnarza nie różnią się od poprzednich z wyjątkiem artykułu 12 ustawy skarbowej, od noszącego się do podatku specjalnego od uposażeń z funduszy publicznych.

OBNIŻENIE PODATKU SPECJALNEGO

Uposażenia do 150 zł, które dotychczas opłacały 7 proc. na podatek specjalny, obecnie zostały zupełnie zwolnione od tego podatku. Uposażenia ponad 1.000 zł natomiast będą obciążone pełnymi stawkami według skali dotychczasowej.

Uposaż. mies.	dawna skala	obecnie
do 200 zł	9 proc.	3 proc.
„ 250 „	10 „	5 „
„ 500 „	11 „	8 „
„ 1000 „	14 „	11 „
„ 2000 „	17 „	17 „
pow. 2000 „	25 „	25 „

W przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych podatek specjalny będzie też zredukowany. Uposażenia do 165 zł, które dotychczas opłacały 5 i pół proc. podatku będą całkowicie od podatku zwolnione, przy uposażeniach 220 zł stopa podatku ulega obniżce z 7 proc. na 2 proc., do 560 zł. z 8 na 5 proc., do 1150 zł z 10 na 7 proc. i t.d.

Samolot szkolny runął o 50 metrów od kościoła w Mokotowie

WARSZAWA, 29.11. (tel. wł.). W niedzielę w południe w gęsto zaludnionej dzielnicy warszawskiej — Mokotowie, przy zbiegu ulic Rakowieckiej i Wołoskiej, skapotał samolot szkolny Aeroklubu Warsz., typu RWD-8. Pilot wyszedł z wypadku cało. Samolot zaś jest uszkodzony.

Mimo wietrznej i dżdżystej pogody z lotniska mokotowskiego wystartowały wczoraj do zwykłych lotów treningowych samoloty Aeroklubu Warszawskiego oraz motoszybowiec „Bek”.

Miedzy innymi, wystartował ok. godziny

12 w pol. dwumiejscowy samolot RWD-8, oznaczony literami SP — BEP — „Elektra”. Tuż po starcie, kiedy samolot nie nabierał jeszcze wysokości, rzucony gwałtownym i silnym podmuchem wiatru, runął na posesję księży Jezuitów przy zbiegu ulic Rakowieckiej i Wołoskiej.

Maszyna, padając przewróciła plot i zaryła się przedem w pulchną ziemię ogrodu o 2—3 mtr. zaledwie od chodnika.

Na szczęście, ulicą wówczas nikt nie przechodził.

Samolot ma straskane śmigło, podwozie

oraz oderwane skrzydło. Mocnej konstrukcji maszynny oraz upadłowi na pulchną ziemię ogrodu, pilot i pasażer zawiązującą ocalenie życia.

Gdyby samolot spadł o 50 m w lewo, uderzyłby w dach kościoła, w którym podówczas znajdowały się tłumy wiernych. Oczywiście, rozmiary katastrofy nie dałyby się wówczas przewidzieć.

W kilka minut po wypadku przybyło na miejsce pogotowie techniczne. Specjalna komisja zbada przyczynę katastrofy.

Krew na śniegu Mozgowskiego Ritu

Wizja inż. Ossowieckiego

SOFIA, 29.11. Jeden z uczestników ekspedycji, która odnalazła szczątki samolotu „Douglas”, p. Benjamin Minew, wytrawny alpinista, podoficer policji w Św. Wracu, zaskomunikował następujące szczegóły odnalezienia samolotu.

W sobotę, o godz. 6 rano wyruszyliśmy ze schroniska Popina Łąka w grupie ppor. Titewa. Ział straszny. Musimy iść grupami po kilku z obawy, aby kto nie zamarł. Oddzieliliśmy się w trzech od całego oddziału, aby udać się w kierunku bardzo trudnych, skalistych szczytów Mozgowicy. Słyszmy dołną rzekę Begowicy. Koło godz. 9-jej zatrzymaliśmy się, ażeby natrzeć śniegiem psa, który był z nami i zaczął zamarać.

GRUBY PIEŃ DRZEWA

Przez lornetkę obejrzałem dokładnie okolice. U szczytu Mozgowicki Bair, zwanego jeszcze Mozgowicki Rit, zauważyłem jakby gruby pień drzewa, wystający w śniegu. Znam dokładnie Piry i pień u szczytu wydał mi się nowym. Udał się więc w tym kierunku. Powłoka śnieżna coraz grubsza: 1,20, 1,50, 1,80. Co chwila musimy jeden drugiego wyciągać z zasp i niewidocznych dołów.

Po pewnym czasie rozpoznaliśmy — szczątki samolotu. Droga staje się coraz trudniejsza. Ostatnie kilkaset metrów pokładaliśmy po śniegu. Doszliśmy wreszcie do skrzydła samolotu.

30 STRZAŁÓW

Zatrzymaliśmy się, zdjęliśmy czapki i daliśmy 30 strzałów. To był nasz hołd bohaterom powiatowym, braciom, których legendarny nasz groźny Piry ułuli do wiecznego snu. Skrzydło znajdowało się 50 km od obojczyka, o którą uderzył samolot. Na przestrzeni 300—400 metrów rozrzucone szczątki maszyny i ciała ludzi.

SMUTNE TROFEA

Odgrybujemy kawałek kamizelki, złote guziki, musi to być ktoś z obsługi. W kieszeni legitymacja pilota Dmowskiego. Dalej kawałek palta. Jeszcze dalej pudełko papierosów opalone. Dalej rupak listów. Pokryliśmy je, żeby uchronić od zniszczenia. Dalej opalona flaga samolotu, części ciała ludzkiego, ubrania i t.d. Trwało to wszystko około 30 minut. Spojrzeliśmy na góry. Zaczęła opadać mgła. Zabraliśmy z sobą smutne trofea naszej wyprawy, flagę samolotu, oraz legitymację pilota. Nakazano nam, byśmy nic nie ruszali w razie znalezienia samolotu. Wróciliśmy już utartymi śladami. Ostatnim wysiłkiem dobiegliśmy do innej

grupy poszukujących, która sprowadziła nas do schroniska.

WIZJA INŻ. OSSOWIECKIEGO

WARSZAWA, 29.11 (tel. wł) — W przeddzień otrzymania tragicznej wiadomości o znalezieniu szczątków samolotu odbył się jeden z seansów inż. Ossowieckiego.

Jak szczegółowo przewidywał inż. Ossowiecki przebieg katastrofy podajemy fragment protokołu z tego seansu podpisanego przez kpt. Rybickowskiego.

„Złoczyli z prostej linii na lewo. Lecą mocno na lewo i znów skręcają w prawo. Podnoszą się wyżej. Obok nich przelatują jakieś olbrzymie ptaki z górnymi szyjami. Wznoszą się wciąż wyżej

Tam czarno, zupełnie ciemne obłoki a dookoła moc śniegu, wody, to znów deszcz i straszno, tyle elektryczności w powietrzu. Błyskawice!

KATASTROFA

Nikt nie rozmawia. Jakiś strach opamiatł wszystkich. Lecą w strasnej burzy. Pilot próbuje w prawo, to znów w lewo, na dół. Spuszcza się niżej. Na lewo nie widać, tylko jakieś morze białe jak mleko.

Na tym białym horyzoncie ukazują się zarysy namiotów. Jest ich dwa. Pi-

lot orientuje się, że to są szczyty, więc skręca na lewo chce iść w górę, jeszcze, jeszcze... dajcie mi okówek. (Inż. Ossowiecki bierze okówek i rysuje...) Ach mój Boże. On leci tutaj, a to jego śmierć! (Pokazuje na rysunku gdzie samolot uderzył i skałę i gdzie spadł.)

Zaczeplił, zwał się i tutaj leży, wpadł jak do morza. A tu nic nie widać tak jak noc. Straszna rzecz... pogruchołami nogi połamane... ale... białe pole śniegu. Żyja!... dwóch żyje jeszcze... Mój Boże!

O godzinie 9,48, inż. Ossowiecki prze-rywa seans.

Inż. Ossowiecki mówi dalej nie w transie: — Żyje dwóch. Cudownie widziałem... ale już teraz nie mogę... To mniej więcej 150 km. od Sofii...

Ze znanych dotychczas szczegółów sprawdza się bezwzględnie, że samolot wpadł na szczyt górski i rozbił się.

Ogień, który musiał być konsekwencją wybuchu dostrzegł również inż. Ossowiecki, jak i pogruchołanie członków nieszczęsnych ofiar.

Nawet ten szczegół, że dwie osoby żyły jeszcze po katastrofie potwierdza obserwacja ekspedycji ratunkowej, bowiem wieść z Sofii brzmi: „na twarzach dwóch ofiar widać ślady dłuższej agonii”.

Z CAŁEJ POLSKI

ZGON DYREKTORA POLSKIEGO RADIA

W niedzielę w godzinach południowych zmarł w Wilnie dyrektor rozgłośni polskiego radia, żuławski. Przed kilku dniami dyrektor żuławski uległ ciężkiemu atakowi serca. Do Wilna przybyła najbliższa rodzina zmarłego. Śmierć dyrektora żuławskiego wywołała powszechny żal.

ZŁOŻA NAFTOWE POD SAMBOREM

Z Monasterca, pow. Sambor donoszą, o odkryciu tam nowego złoża naftowego. Sprawą zainteresowały się sfery przemysłowe borysławskiego zagłębia naftowego, które mają zbadać czy nowo odkryte złoża będą przedstawiały jakąś realną wartość.

DOBOSZYŃSKI NAPISAŁ W WIEZIENIU 2 KSIĄŻKI NAUKOWE.

Czołowy oskarżony w głośnej sprawie najścia na Myślenice, inż. Adam Doboszyński, który od blisko roku przebywa w więzieniu i niebawem po raz wtóry stanie przed sądem przysięgłych

za zezwoleniem władz więziennych zajmuje się pracą naukową. Doboszyński w czasie pobytu w więzieniu napisał 2 studia ekonomiczne, które wydać ma drukiem.

PROCES CHASKIELEWICZA PRZED SĄDEM NAJWYŻSZYM

W dniu 4 grudnia Sąd Najwyższy rozpatrywać będzie dwie skargi kasacyjne, złożone przez prokuraturę i Jude Chaskielewicza, mordercę śp. wachmistrza 7 p. ul. Bujaka. Jak wiadomo, Chaskielewiczowi, skazanemu przez Sąd okręgowy na karę śmierci, Sąd Apelacyjny zmienił karę na dożywotnie więzienie.

STRAJK OKUPACYJNY PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W OSTROWCU

Prowadzone od dłuższego czasu starania Zarządu Głównego Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych R.P. w Sosnowcu w imieniu pracowników umysłowych Zakładów Ostrowieckich w Ostrowcu o zawarcie umowy zbiorowej nie dały pozytywnego wyniku, wobec czego praco-

Podarunki

na św. Mikołaja!

W wielkim wyborze jak: Pudrowki — Komplet manikur — Do golenia — Rozpylacze — Lastra — Grzebienie oraz Kosmetyki poleca najtaniej:

SKŁAD APTECZNY

Z. JACKOWSKI

Dąbrowa Górna, 3 Maja 6. Tel. 68-262

nicie rozpoczęli w dniu 29 bm. o godzinie 12 strajk okupacyjny dla przeprowadzenia swych żądań. Strajkujący wzy- scy pracownicy umysłowi.

Zuchwały napad bandytów NA POCIĄG W RUMUNII

BUKARESZT, 29.11. W pobliżu stacji kolejowej bandyci zatrzymali przy pomocy ha- nulek bezpieczeństwa pociąg w otwartym polu, poczym wpadli do ambulansu pocztowego, w którym w tym czasie przewożono wię- szą gotówkę oraz kilka przesyłek z biżuterią, przeznaczonych dla jubilerów. Bandyci stero- zywawszy obsługę ambulansu pocztowego oraz pociągu zabrali olbrzymie sumy pienię- dzy oraz biżuterię i kosztowności poczym zbiegli.

Wiadomość o tym zuchwałym napadzie na ambulans pocztowy wywołała w Rumunii du- że wrażenie.

Zbrodnicza matka UTOPIŁA NIEMOWLE

Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej poruszeni są zbrodnią dzieciobójstwa, popełnioną przez 22-letnią mieszkankę Będzina, Janinę Grzabę (Ksawerowska 38).

Grzaba powiła dziecko w szpitalu powszech- nym w Będzinie. Opuściwszy szpital udała się w kierunku Dąbrowy Górniczej i tu za- namową narzeczonego Jana Tomczyka, utopi- ła je w stawie w pobliżu kop. „Paryż”, włożony dziecku do ust zwinięty bandaż.

Zwłoki noworodka znalazł przechodnie po- tygodniu w stanie zupełnego rozkładu.

Dzieciobójczynię osadzono w więzieniu w Sosnowcu, gdzie oczekuje rozprawy. Współ- nie z nią odpowiadać będzie jej narzeczony Tomczyk, moralny sprawca zbrodni.

GIELDA PIENIĘŻNA

Waluty: Dolar 5,25, Fr. franc. 17,70, Funt ang. 26,30, Gulden gd. 99,80, M. niem. 114, srebrna 117.

Dewizy: Belgia 89,80, Gdańsk 100, Holan- dia 298,40, Londyn 26,24, N. Jork-kabel 5,27, Paryż 17,92, Praga 18,57, Sztokholm 155,75, Szwajcaria 121,93.

Papiery procentowe: Dolarówki 39,50, 3 pr. inwest. I em. 72,25, II em. 72,25, 4 pr. kon- solidacyjna 60, Konwers. 65.

Akcje: Bank Polski 108, Warsz. Wegie 24,50, Lipop 53, Starachowice 29,50.

L. WOLFE

W pogoni za ojcem

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego

(102)

— Jak, ojciec?

— To jest obojętne, Danku. Praca zawsze pozostaje pracą. Zresztą bra- łem się do takiej roboty, jaką mogły wytrzymać wiek i zdrowie.

— Długo byłeś w Surabai, ojciec?

— Nigdzie nie pozostawałem na dłu- go. W ten sposób powoli objechałem ca- ły świat, aby się przekonać, że jest mały, tak śmiesznie mały, że niepodob- na zrozumieć, czemu się ludzie kłócą, czemu wzajemnie utrudniają sobie ży- cie i prowadzą wojny. Naturalnie to mnie nic nie obchodzi. Ludzie mogą robić, co im się żywnie podoba. Nie chcę niczego zmieniać, ani naprawiać.

— Ale nazwisko ojciec zmienić.

Tomasz Barker uśmiechnął się do Nadii.

— Widzisz, jaki ciekawy... Powie- dzieć mu, jak się nazywam teraz?

— Tak.

— Dobrze, ale to pozostanie między nami, Danku. Kwestia zaufania, roz- umeiesz?

— Oczywiście, ojciec.

— Jednego dnia w Surabai zwróciła się do mnie z prośbą o wsparcie starsza kobieta, Angielka, trochę podohmielo- na, ale poza tym bezsprzecznie godna szacunku. Mąż nagle umarł i zostawił ją bez grosza. Zawiazała się rozmowa. Zaproponowałem czcigodnej damie je- den, czy dwa whisky, które uczyniły ją bardziej rozmowną. Przy trzecim za- częła płakać, ponieważ bardzo przypo- miinałem jej drogiego nieboszczyka, któ- ry był lokajem okrętowy. Na dowód pokazała mi jego paszport z fotografią. Rzeczywiście był niezmiernie podobny do mnie, tylko wyglądał znacznie ele- ganciej, niż ja. Lokaje są zawsze wy-

tworni. Wiek też się zgadzał. Wtedy to wpadłem na pomysł jakimś sposobem nabyć ten paszport i wyrzucić za burtę krepujące nazwisko Tomasza Barkera lorda Tyrnney. Zaproponowałem szan- owniej damie czwartą kieliszek whisky i ostrożnie zapytałem, czyby się nie zgo- dziła rozstać się z dokumentami niebo- szczyka. Wdowa zrozumiała, że w grę wchodzi cena, chytrze zerkała na mnie i pośpiesznie oświadczyła, że mniej jak za funta nie odstąpi paszportu. Dałem jej pięć, ponieważ bądź co bądź jest się dżentelmanem i z ciężką biedą umato- wałem się przed uściskami wdowy. Od tego czasu nazywam się Jack Homer, lokaj okrętowy z Blackpool.

— Piękne nazwisko — zauważył Da- niel z nutką przynębienia w głosie.

— Pierwszorzędne — roześmiał się stary lord. — Nadio, daj mi jeszcze herbaty. No, a ty, Danku, ożeniłeś się?

— Nie, ojciec.

— Dlaczego? Zawsze myślałem, że masz poważne zamiary względem Bar- bary Dondall.

— Barbara wyszła za mąż za mister Gwynna.

— Którego Gwynna? Może tego, co-

twórni. Wiek też się zgadzał. Wtedy to wpadłem na pomysł jakimś sposobem nabyć ten paszport i wyrzucić za burtę krepujące nazwisko Tomasza Barkera lorda Tyrnney. Zaproponowałem szan- owniej damie czwartą kieliszek whisky i ostrożnie zapytałem, czyby się nie zgo- dziła rozstać się z dokumentami niebo- szczyka. Wdowa zrozumiała, że w grę wchodzi cena, chytrze zerkała na mnie i pośpiesznie oświadczyła, że mniej jak za funta nie odstąpi paszportu. Dałem jej pięć, ponieważ bądź co bądź jest się dżentelmanem i z ciężką biedą umato- wałem się przed uściskami wdowy. Od tego czasu nazywam się Jack Homer, lokaj okrętowy z Blackpool.

— Piękne nazwisko — zauważył Da- niel z nutką przynębienia w głosie.

— Pierwszorzędne — roześmiał się stary lord. — Nadio, daj mi jeszcze herbaty. No, a ty, Danku, ożeniłeś się?

— Nie, ojciec. Ryszard jest beniz- ny.

— Stary lord zaśmiał się.

— Jeśli będziesz zwlekał, Danku, to prastary ród Tyrnneów gotów wy- mnąć. Mnie, Jacka Homera z Black- pool to nie ziębi ani grzeje, ale dla Dicka, który przywiązuje takie znacze- nie do szlachetnego drzewa genealogicz- nego, to będzie wielkim ciosem. Czyta- łem, że Mary wyszła za mąż za Somers- a. Mają dzieci?

— Dwoje, ojciec.

(D. c. n.)

nie oszukasz się nigdy

jeśli będziesz kupował
jaja na wagę
w MŁP. ZWIĄZKU MLECZARSKIM dawn. „Krakowianka“

GŁOSY PUBLICZNE

Jeszcze o bolączkach szkolnych

Artykuł dyrektora Władysława Mazura o duchach, przedmiotach i nastrojach, oceniających względnie wpływających na ocenę postępów dziecka w nauce i jego samopoczucie, upewnia mnie do wtrącenia swoich trzech groszy do tego zagadnienia i rozszerzenia tematu na sprawy, może nie tak subtelne, ale nie mniej ważne.

Poruszanie spraw szkolnych przez ludzi „niefachowych” spotyka się zawsze z decydującym argumentem, że „co szewcowi rozprawiać o zegarkach”. Wytworzyło się w związku z tym mniemanie, że o tym przedmiocie może dyskutować tylko nauczyciel. Można by się z tym zgodzić w zakresie rozpraw ścisłe metodycznych, psycho - analitycznych i innych — ichnych, gdyby one rzeczywiście były na terenie szkoły stosowane w mniejszym lub większym zakresie, a nie stanowiły jedynie tematu konferencji nauczycielskiej i nie były zmorą lekcji pokazowych, czy jak one się tam nazywają. Że jednak wszystkie te specjalności w praktyce nauczania dzieci nie odgrywają roli poza wspomnianymi już momentami samoczarowania się na konferencjach i kursach specjalnych, przeto i zwykły śmiertelnik miałby tu prawo do zabrania głosu, szczególnie jeśli jest ojcem uczących się dzieci i jeśli go tej miary pedagog jak p. dyr. Mazur swoim wystąpieniem na łamach piśmiennictwa codziennego i nie specjalnego — upoważnia. A że przy tym sprawy te nie są mi obce już choćby z ciągłych kontaktów ze szkołą w różnych dzielnicach Polski przez dzieci, mam jeszcze możność porównania panujących wzorów i tendencji w niejednej szkole.

Otóż poważnym systemem „pedagogicznym” jest niestety STRACH. Strach przed złym stopniem, przed rodzicami, przed obawą nie przejścia do następnej klasy. Strach — podsycający codziennie systematycznie w domu i szkole, naprzekór wszystkim reformatorom, wbrew wszelkim teoriom, szkółkom pedagogicznym, setkom zapisanych tomów, wkawanych w czasie „Studiów” na uczelniach i na kursach uzupełniających. Strachem się trzyma w ryzach klasę i strachem wydebla się z niej „postępy”. Nastrojowość w wymagań zwiększa się w miarę zbliżania się do końca cyklu kształceniowego — przed przejściem do gimnazjum, przed maturą i przed dużą maturą. Poza tym panuje względna tolerancja i duża rozpiętość w skali oceny. Dopiero obawa przed kompromitacją zmusza do wyraźniejszego sformułowania wymagań od ucznia. Wymaga się od niego wówczas wszystkiego, co powinien wiedzieć, nie wchodząc w to, czy się go nauczyło. No i surowości w ocenie walczą wtedy o lepsze z poprzednimi zaniedbaniami, wynikającymi niekoniecznie z winy ucznia.

Ale to są oczywiście znane objawy, nad którymi i z powodu których poza uczniem jeszcze tylko cierpią rodzice. W świecie pedagogicznym przestały być przedmiotem troski, tak jak znikła z porządku dziennego sprawa zajęć domowych ucznia, która w dzisiejszej szkole gra decydującą rolę. Czasy, kiedy ludziliśmy się, że szkoła jest od tego, ABY UCZYĆ, minęły niestety i nie ma nadziei aby rychło znów odżyły. Przyczyną są bardzo jasne i powszechnie znane: wobec troski o zapewnienie dziecku miejsca w szkole i utrzymania w jakiejś takiej karności 60 rozbrakanych rozwawolonych dzieci w klasie, sprawy metodyki i systemów nauczania poszły w kąt i nie predko wrócą na swoje miejsce. Przeważa program nakazany, nie zostawiając w klasie więcej niż dozwolony przepisami procent, oto motyw przewodni dzisiejszej szkoły. Czy zaś dzieci się uczą, względnie kto je nauczy, to już sprawa rodziców. W tych warunkach nauczyciel nie wiele ma do zrobienia. Wystarczy że „zadaje” i sprawdza. Gorzej, że tak samo postępuje się w tych szkołach prywatnych, gdzie liczba dzieci nie dochodzi 20 na klasę. Obserwowałem niejednokrotnie jak dziesięcioletniemu dziecku „na zadawano” NA JEDEN DZIEŃ wypracowania piśmienne z polskiego, rachunków, geometrii, religii i śpiewu (pisanie nut w różnym układzie kluczowym). Wyniosło to razem CAŁY ZESZYT i kosztowało 4 GODZIN

NY PRACY. W szkole dziecko siedziało godzin 5 lub sześć, w domu 4, razem 10, a dla dorosłych żąda się 8 godzinnego dnia pracy. Dowodzi to, że w tym zespole każdy sobie rzepkę skrobie, a dzieci pokutują.

Zasada, że szkoła „uczy”, jeszcze bardziej została zapomniana w szkole średniej. Tu nauczyciel staje się coraz bardziej urzędnikiem i biurokratą, zadającym lekcje i sprawdzającym wiadomości. Uczą rodzice, korepetytorzy i same dzieci o ile są wybitnie uzdolnione. Rzecz prosta, takie wypaczenie przyrodzonych funkcji szkoły nie prowadzi do umocnienia jej stanowiska w byciu narodu, nie czyni z niej instrumentu wychowawczego - naukowego, lecz stwarza nowy urząd, zatruwający życie młodzieży i rodzicom. Świadectwo przecież jest wszystkim, jest paszportem w drodze życia, zdobyć go trzeba i ponieść trzeba dla niego wiele ofiar i wiele trzeba zmilczeć w obawie przed „urzędowymi” (nauczycielskimi) represjami. A przecież w szkole średniej nie ma przepełnienia. Przyjmuje się tylko tylu uczniów, ile jest miejsc. Trudno tu także o inne przekonujące argumenty, po-

za chęcią ułatwiania sobie zadania, przez zajęcie „urzędniczego” stanowiska.

Ale stan niedociągnięć na odcinku szkoły nie może trwać wiecznie i kiedyś trzeba będzie znów wrócić do metodyki i do właściwej roli szkoły, t.j. DO NAUCZANIA. Tymczasem należałoby zachować ten kierunek tam, gdzie to jest możliwe, aby słowo „szkoła” nie było tylko pustym tytułem, a nazwą nowego urzędu, dostarczającego posad tyłu lub więcej ludziom. Tu i ówdzie jest możliwy nawrót do pięknych ideałów, jakieś sobie w zaraniu naszej państwowości na ten temat wytworzyli. Jest on możliwy w szkolnictwie prywatnym, które zresztą każe sobie dobrze płacić za funkcje zachowania, czy „się dziecko nauczyło”, jak również w szkolnictwie średnim, które nie przechodzi takiego kryzysu jak powszechne.

Dyskusja publiczna na te tematy może tu odegrać rolę znakomitego bodźca i proces narodu do normalizacji pojęć „szkoła i nauczanie” przyspieszyć.

M. Sz.

RESTAURACJA - KABARET

„SAVOY“

SOSNOWIEC, 3 MAJA — TEL. 61-901

PODZIEMIA — TEL. 61-904

W PODZIEMIACH „SAVOYU“

CODZIENNIE.

początek koncertu i dancingu godz. 8 m. 30

początek występów artystycznych godz. 23 m. 30

W soboty, niedziele i święta:

Five o'clock od godz. 17-ej do 19-ej

z pełnym programem artystycznym

Bar Americain :: Gabinety :: Wyborowa kuchnia

Przy sali górnej-restauracyjnej: bar śniadankowy czynny od 8 rano

Zdrowo — smacznie — tanio

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

Wtorek

30

Listopad

Andrzeja ap. Justyny
Świętański Ludostawa.
Słońca wsch. 7.20, zach. 15.28
Księżyc w. 4.46, zach. 13.57

HISTORIA PODAJE:

1768 Urodził się w Żninie Jędrzej Śniadecki
1808 Świąteczny atak szwajców Kozielskiego
go na Hiszpanów pod Samo-Siermą.
1916 Koronacja ostatniego cesarza Austro-
Węgier na króla węg. Karola I w Budap.

PRZYSŁOWIA:

Na świętego Andrzeja
Trza kochucha dobrzydzęja.

AFORYZMY:

Taki człowiek obrazem jest moralnej nędzy,
Co jeden żyty krok może zrobić dla pieniędzy.

—oO—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Królowa Przedmieścia“.

PATRIA: „O czym się nie mówi“

EDEN: „Królowa Wiktorja“.

—oO—

× ZRZECZENIE SIĘ MANDATU. Radny miejski w Dąbrowie p. Jaworski zrzekł się mandatu. Na jego miejsce wszedł do Rady p. Łalcumik.

× PIERWSZE ULICZNE ZBIÓRKI NA RZECZ AKCJI ZIMOWEJ POMOCY. Rozpoczynają się już publiczne zbiórki na rzecz akcji zimowej pomocy bezrobotnym. W pierwszą niedzielę grudnia odbyć się mają w większych miastach kwesty uliczne na pomoc zimową. Jak wiadomo w r. bież. zbiórka w naturze w postaci odzieży nie będzie organizowana.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś we wtorek o godz. 19 przedstawienie robotnicze zakupione przez Związek Przyjaźni. Dana będzie komedia w 4 aktach A. Bira-beau pt. „Woźny i minister“.

W środę, 1 grudnia o godz. 20 odczyt Tadeusza Żeleńskiego (Boya). Występ na estradzie znakomitego pisańca staje się zawsze przedmiotem zainteresowania publiczności. Tadeusz Żeleński będzie mówił na temat: „Pietyzm i niedyskrecja w literaturze“.

Teatr w Grodzie

W 19. 1 grudnia o godz. 20 w sali Domu Strażackiego odbędzie się występ teatru sosnowieckiego. Ukazie się ostatnia nowość naszego repertuaru, wesoła komedia w 4 aktach pt. „Woźny i minister“ w doskonałej obsadzie i starej reżyserii St. Szpiganowicza. Bilety wcześniej nabywać można u p. Bednarka. Początek przedstawienia naznaczono na godzinę 8 wiecz., aby umożliwić publiczności z okolicznych osad przybycie na to interesujące przedstawienie.

Teatr w Będzinie

W czwartek, 2 grudnia — „Woźny i minister“.

—oO—

Teatr w Katowicach

REPERTUAR

Wtorek 30 bm. godz. 20 — Chór Dana.

—oO—

× PONOWNA KONTROLA DYPLOMÓW LEKARSKICH. Z uwagi na ujawnienie w ostatnich czasach kilku skandalicznych wypadków samowolnego prowadzenia praktyki lekarskiej przez osoby nie posiadające jakiegokolwiek dyplomu naukowych, co uprawiane było nawet po 10—15 lat, podjęta będzie nowa kontrola gabinetów lekarskich. Uprawnienia do występowania w charakterze lekarzy i wykonywania praktyki sprawdzane będą przy współudziale izb lekarskich.

Wyjaśnienia nacz. Premiera DO ORZECZENIA ARBITRAŻOWEGO

Wczoraj inspektorat pracy w Sosnowcu otrzymał od nacz. Premiera z Międzyopieki społecznej wyjaśnienia do wydanego w swoim czasie orzeczenia arbitrażowego dla przemysłu hutniczego w Zagłębiu Dąbrowskim.

Tekst wyjaśnienia rozesłany został nie przez inspektorat zainteresowanym zakładom przemysłowym i związkowi robotniczym.

Nakrycia

NIERDZEWNE
ALPAKOWE
CHROMOWANE
PLATEROWANE
PRZODUJĄCYCH FABRYK

WYROBY STALOWE

METALURGIA

Właśc. STEFAN KLIMASZEWSKI

SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 8 tel. 61790

Przedłużenie godzin handlu W OKRESIE PRZEDŚWIĄTECZNYM

W najbliższych dniach ukazuje się zarządzenie władz administracyjnych w sprawie godzin handlu w okresie przedświątecznym Bożego Narodzenia.

W r. bież. czasokres przedświąteczny godzin handlu w tygodniu przedświątecznym wyznaczony ma być na czas od soboty dn. 18 grudnia do piątku, dn. 24 grudnia, stanowiącego wigilię świąt Bożego Narodzenia.

Jak za lat ubiegłych, w czasie tygodnia przedświątecznego sklepy otwarte będą do godz. 21, zaś w niedzielę przedświąteczną od godz. 13 do 18.

—oO—

Dwa odczyty

NA RZECZ POMOCY ZIMOWEJ

We wtorek, dn. 30 bm. o godz. 20 w Sosnowcu w sali Domu Społecznego (ul. Żytnia) wygłosi znany prelegent prof. Jan Kwiecieński dwa odczyty na tematy: 1) „Geniusz świata zbawca narodu i ludzkości” i 2) „Harmonia społeczna jako rozwój ewolucyjny — trwała zgoda — powszechny dobrobyt”.

Pierwszy odczyt trwa około pół godziny; prelegent przedstawi w nim twórczość i życiorys Hoene-Wronskiego. Drugi — trwa znacznie dłużej, bo prelegent przedstawi dziewięć idei-reform, opartych właśnie na ideologii Hoene-Wronskiego, które stanowią syntetyczny, harmonijny, realny, nie krzywdzący nikogo i łatwy do wcielenia w życie program wszelkich dziedzin naszego bytowania.

Ceny biletów od 25 gr. do 2 zł.

Czysty dochód z wykładu przeznaczony jest na cele Pomocy Zimowej dla bezrobotnych miasta Sosnowca.

—oO—

× ZEBRANIE CZŁONKÓW SEKCJI EMERYTÓW PZZPP. I. H. RP. w SOSNOWCU. Prezydium zarządu sekcji emerytów Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych RP. w Sosnowcu zawiadamia wszystkich członków zarządu, że miesięczne zebranie zarządu sekcji odbędzie się w środę dnia 1 grudnia br. o godzinie 18 w lokalu Związku w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza 17-a.

× REZERWIŚCI W BĘDZINIE! W ub. niedzielę w świetlicy Związku rezerwistów w Będzinie przy ul. Jasnej 3 odbyło się zebranie członków Koła. Na zebraniu wygłosił mgr. Buczek Bolesław, wiceprezes pow. zarządu Zw. rez. referat pt. „Założenia i zasady Konstytucji kwietywowej”. Po skończonym referacie w dyskusji zabierali głos poszczególne członkowie.

W przyszłą niedzielę w tej samej świetlicy rezerwistów wygłosi referat mgr. Buczek Bol. pt. „Obowiązki obywatela w świetle Konstytucji kwietywowej”. Wszyscy rezerwiści powinni stawić się punktualnie o godz. 11 przed południem w świetlicy przy ul. Jasnej 3.

Popierajcie i zapisujcie się na członków L. O. P.P.

Najważniejszą inwestycją w pow. Olkuskim — to budowa kolei Zawiercie—Pilica

W tych dniach bawił w Olkuszu kierownik techniczny kieleckiego wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy, inż. Arlet, który wspólnie z władzami powiatowymi omawiał szczegółowo program robót publicznych na rok 1938-39.

W wyniku przeprowadzonych badań i możliwości gospodarczych powiatu, przysięto do programu robót przede wszystkim budowę kolei Zawiercie — Pilica na który to cel Wydział powiatowy w Olkuszu wystąpił z wnioskiem o przyznanie z Funduszu Pracy sumy 700 tys. złotych.

Ogólny koszt budowy tej kolei z dojazdem do nieczynnych fabryk papieru w Wierbce i Sławnowie, długości 21 km., wyniesie około 3.782 tys. zł.

Budowę odcinka przeprowadzi komitet, utworzony przy Wydziale powiatowym w Olkuszu jeszcze w r. 1935, w przeciągu trzech lat.

Inwestycja ta jest jedną z najkonieczniejszych z uwagi na wielkie znaczenie gospodarcze dla tamtej dzielnicy powiatu, oraz zlikwidowanie bezrobocia przez uruchomienie dwóch fabryk papieru, nieczynnych od 7 lat z powodu właśnie braku kolei.

Należy zaznaczyć, że budowa kolei Zawiercie — Pilica zapowiadana była już kilkakrotnie, lecz stale odkładana, choć dalszy odcinek Zawiercie — Tarnowskie Góry, został już ukończony.

Władze kompetentne winny wziąć pod uwagę, że chodzi tu nie tylko o zatrudnienie pewnej ilości bezrobotnych

przy budowie kolei i około tysiąca osób przy fabrykach, lecz o dobrobyt gospodarki około 90 tys. okolicznej ludności. Poza tym w ustalonym programie przewiduje się wybudowanie na tere-

nie powiatu około 20 km. nowych dróg bitych, oraz budowę kilku nowych szkół powszechnych i wykończenia będących w budowie.

RAZ TO MAŁO...

Pogodne audycje radiowe

Program muzyczny przewiduje na wtorek 30 bm. o godz. 21 audycję pt. „Raz to mało...” obejmuje ona najpiękniejsze melodie, które wykonywane były w przeciągu całego miesiąca listopada. Koncerty tego rodzaju odbywać się będą stale w ostatni dzień każdego miesiąca, obejmując zarówno muzykę instrumentalną jak i wokálną, tańce i pieśni, popularne utwory większych rozmiarów, oraz małe klejnoty repertuaru koncertowego. Tegoroczny dzień wystąpi o godz. 16.15 krakowski „Kwartet Schrammla”, zespół wzorowany na wiedeńskich zespołach ludowych. W czasie muzyki tanecznej refreny odśpiewa Adam Aston o godz. 22.

W środę dnia 1 grudnia po raz wtóry w tym tygodniu o godz. 16.15 wystąpi orkiestra wojskowa w popularnym programie. O godz. 18.10 nadany będzie z płyt koncert orkiestry salowej „The bohemians”. O godz. 19.20 pieśni mazurskie wykona trzygłosowy chór szkoły powszechnej nr. 53 w Łodzi. Na uwagę zasługuje tegoż dnia o godz. 20 koncert rozrywkowy, w którym wystąpią znani kompozytorzy lekkich utworów muzycznych w rolach dyrygentów. Tak np. dyrygować będą:

Ketelbey, Coates, Lehar, Abraham i inni. Koncert popularny o godz. 22 z Wina w wykonaniu lokalnej orkiestry pod dyr. Szczepańskiego z udziałem solistów uzupełni bogaty program muzyczny w środę.

W czwartek dnia 2 grudnia o godz. 16.15 w koncercie rozrywkowym wystąpi trio salowe rozgłośni katowickiej. Wieczorna zaś audycja o godz. 20 obejmie lekkie utwory Adama Wrońskiego w wyk. małej orkiestry P. R. z udziałem śpiewaczki Ludmiły Szretterówny i skrzypka Tadeusza Zygałdo.

W piątek dnia 3 grudnia o godz. 16.15 przygrywać będzie orkiestra pod dyr. Nagajewskiego. Wianki wokalne o godz. 18.10 i duety na domrę i gitarę o godz. 19.35 wypełnią piątkowe audycje rozrywkowe.

W sobotę dnia 4 grudnia o godz. 11.40 nadane zostaną wianki instrumentalne a o g. 18.15 szwedzkie pieśni ludowe. Polska kapela ludowa Dzierżanowskiego o godz. 20 przypomni polskie obiedki, kujawiaki i mazury. Na zakończenie dnia — muzyka taneczna o godz. 21.30 w wyk. małej orkiestry P. R. z udziałem refrenistów.

Przysypany ziemią w bieda-szybie

W jednym z bieda - szybów na terenach Sosnowieckiego Tow. w Zagórzach wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, któremu uległ Roman Derejski, zamieszkały na kolonii Kępa 12. Gdy Derejski znajdował się w szybie obsuwała się ziemia przysypując go.

Dzięki zorganizowanej natychmiast akcji

ratunkowej Derejskiego wydobyto żywego i zaprowadzono do ambulatorium.

Po udzieleniu Derejskiemu pierwszej pomocy w ambulatorium przewieziono go na dalszą kurację do szpitala w Dąbrowie.

Derejskiemu nie grozi niebezpieczeństwo utraty życia.

Brak środków do życia

przyczyną zamachu samobójczego

32-letni Władysław Różycki, zamieszkały w Sosnowcu przy ulicy Dziewiczej 8 pozostaje od dłuższego czasu bez pracy.

Ostatnio, Różycki pozostał zupełnie bez środków do życia.

W ub. niedzielę, w przystępie silnego rozstroju Różycki targnął się na życie, wypijając większą dawkę esencji octowej.

Denata w stanie groźnym przewieziono na kurację do szpitala miejskiego na Pieknie. Zupełnie inną była przyczyna zamachu sa-

mobójczego 25-letniej Sabiny Kostarek, młodej mężatki, zamieszkałej w Zagórzach przy ulicy Krakowskiej 52.

Oto posprzeczawszy się z mężem postanowiła rozstać się z życiem, i w tym celu napiła się esencji octowej.

Denatkę po udzieleniu jej pomocy na miejscu przewieziono na kurację do szpitala w Dąbrowie.

Stan zdrowia młodej desperatki nie budzi obaw.

Auto najechało na maszerującą orkiestrę

Kilka osób rannych, jedna zmarła w szpitalu

Niezwykła katastrofa pod Dąbrową Górn.

W ub. niedzielę po południu wydarzył się na szosie Zagórze — Dąbrowa niezwykły wypadek, który pociągnął za sobą

tragiczne następstwa.

Szosa z Zagórze do Dąbrowy maszerowała

orkiestra kopalni „Mortimer”, złożona z około 40 osób. Obok orkiestry szła również grupa gapiów oraz przechodniów, którzy zjadali w tym samym kierunku tj. do Dąbrowy.

W pewnej chwili na szosie ukazało się auto osobowe. Zdawało się, że szofer wyminie maszerujących i pojedzie dalej.

Tymczasem niewiadomo z jakich przyczyn szofer nie wyminął orkiestrę lecz

najechał na maszerujących.

Wśród członków orkiestry i przechodniów

wynikła panika oraz rozległy się jęki poturbowanych.

Kilka osób doznało obrażeń, a najważniejsze odniósł jeden z członków orkiestry Jan Moneta.

Szofer Tadeusz Olszenko z Grodzca sprawca tragicznego wypadku przewoził ciężko rannego, nieprzytomnego Monetę oraz innych poważnie potłuczonych do szpitala św. Barbary w Dąbrowie.

W szpitalu okazało się, że stan rannego Monety jest bardzo groźny i istnieje mała nadzieja utrzymania go przy życiu.

CUKIERNIA 5296
S. JASKÓLSKI
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 14.
tel. 63.163 obok Dworca
POLECA: **CIASTKA PĄCZKI**
dwa razy dziennie **SWIEŻE**
Przyjmuje zlecenia telefonicznie

O wagę bułek I NIEPOBIERANIE WYŻSZYCH CEN

Ponieważ wiele osób skarża się, że bułki kupowane w sklepach czy piekarniach w Sosnowcu nie mają odpowiedniej wagi tj. mała 50 gr. a duża 100 gr., o wypadkach takich należy zawiadomić Magistrat lub policję.

Za wypiekanie bułek o mniejszej wadze grozi kara.

Jednocześnie przypominamy, że od wczoraj obowiązują nowe obniżone ceny mięsa wieprzowego, tłuszców i wędlin.

Pobieranie wyższych cen jest niedozwolone i będzie surowo karane.

× **CHOROBY ZAKAŻNE.** W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne: dur brzuszny 2 (3 zgony), płonica 16, błonica 5, odra 12, róża 2, krztusiec 2, gruźlica 12 (2 zgony), jaglica 1.

Najmilszym podarkiem
na św. Mikołaja
to **PIEKNA TOREBKA DAMSKA,**
PORTFEL, TECZKA,
PORTMONETKA, NESSESER
5086 lub t. p. drobiazgi z firmą
PIECHOCKI

Pracownia Wyrobów Skórzanych
i Przyborów Podróżnych
SOSNOWIEC DĄBROWA
Warszawska 6 Sobieskiego 23
Tel. 63.052 Tel. 68.234

OBSTALUNKI — REPARACJE
CENY REKLAMOWO NISZKIE



Model sali balowej na Zamku w Warszawie, który ma posłużyć do „Pani Walewskiej”

Wyższe kursy nauczycielskie W SOSNOWCU

Rada szkolna powiatowa w Sosnowcu zawiadamia wszystkich słuchaczy dotychczasowych kursów WKN., oraz wszystkich tych, którzy mają rozpocząć studia na WKN., aby się zebraли w niedzielę, dnia 5 grudnia br. o godzinie 9 rano w Państwowym Liceum Pedagogicznym męskim w Sosnowcu, ul. Wawel 1.

Przybycie wszystkich słuchaczy konieczne.

Mogą wyjechać DO BELGII

Poszukiwane są niżej wymienione osoby, które mogą wyjechać do Belgii: Skóra Kazimiera, urodzona w Miechowie dn. 3.III-1906 r. Lubarska Adela ur. w Dąbrowie Gór. dn. 6.X-1906; Rabajczyk Natalia, urodzona w Potoku Wielkim, Dąbrowska Józefa, ur. w Rudzie, dn. 5.XI-1916 r.; Słomian Józefa ur. w Strzemieszycach, dn. 17.III-1906; Mudyn Agnieszka, ur. w Bobrownikach dn. 20.IV-1904 r.; Bolek Pelagia, ur. na Niemcach, dn. 10.VI-1919 r.

Wyżej wymienione osoby winny zgłosić się do Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie (ul. Króla Alberta I 7) gdzie otrzymają wizy belgijskie wjazdowe.

Proszek od **BOLU GŁOWY**
Dla dorosłych ze zn. fabryki
OWALSKINA
Stosuje się również
przy **PRZEBIEGU**
PIEKI KATARZE

KAZIMIERZ OLSZEWSKI

ZAGADNIENIE NA CZASIE

Młośników teatru ludowego spotkał w tym roku przykry zawód, spowodowany całkowitym nierobstwem kilkuset kół scenicznych, istniejących na papierze, a od lat wielu nie przejawiających żadnej działalności. Papierowe zespoły swą ogromną liczbą, wyrażającą się w setkach, przysparzają formalnie te nie-liczne zespoły, które od czasu do czasu potrokatami afiszami dają znak swego istnienia, ilością wystawionych sztuk dokumentują swój potencjał organizacyjny. W morzu kół, znanych tylko z nazwy, nikną żywośniejsze zespoły, zniechęcając się ich członkowie, upoważnieni do nierobstwa postawą swych kolegów z przeciwnika. Żywsze zespoły, które jeszcze kilka lat temu można było stawiać jako wzór innym, zamierają, nie wystawiając zupełnie sztuk teatralnych, lub też propagując lichą tandetę, połączając publiczności w fatalnej wprost sprawie.

Zespoły nowe, tworzone niejednokrotnie w sposób sztuczny, nie mając tradycji tworzenia nie wyszkolonych przedowników, rzucają się na rzeczy trudne sceniczenie i ideowo, zniechęcając przed kół członków i po kilku próbach zawieszają swą działalność.

Stan taki trwa już od kilku lat. Wprawdzie usiłowano zaradzić złemu, organizując sejmiki teatralne, konferencje dla reżyserów, kursy dla przedowników, ale teraz można już po wynikach pracy przeskoczonych działaczy poznać, że usiłowania powyższe nie zmieniły radykalnie poglądu na teatr ludowy, ani nie wypełniły kulturalnego bezładu, jaki wkraśli się w nasze życie zespołowe.

Ze wszystkich stron słychać narzekania na zły stan teatru ludowego w Zagłębiu, ale mało jest ludzi, którzy by chcieli i umieli wyjść ze skorupy, utworzonej drogą tradycji i pewnych przesądów. Już nie czas narzekać i biadlić. Trzeba przełamać żelazne okowy, w jakich mimowolnie znalazł się teatr ludowy, dzięki niedocenianiu jego roli przez ludzi, którzy uważają ją za niewinną zabawkę pocziwowych kmiotków i pracownic domowych. Teatr ludowy już dawno przestał być młynem, w którym przygotowywano lekkostrawną kaszkę dla pocziwów, pragnących choć raz w życiu przeżyć chwilę, tak różną od codziennej harówki. Obecnie teatr ludowy stał się teatrem środowiska, więc też rzućmy aktualne i realne hasło: podnieść środowisko przez racjonalnie zorganizowane życie teatralne.

Środowisko jest zespołem różnych grup społecznych, posiadających własne wytknięte cele, do realizowania których wciąga się również i scenę. Poszczególne wioski, do których nie zagląda żaden teatr zawodowy, liczą nie raz kilka lub kilkanaście kół scenicznych, ale mieszkańcy są pozbawieni godziwej rozrywki kulturalnej. Jeśli któreś koło wystawi sztukę, konkurencyjne zespoły bojkotują imprezę, zrywając afisze, lub wywierając moralny nacisk na swych członków, aby nie popierali przeciwników ideowych. Rezultat wiadomy: na przedstawieniu zjawiają się rodzice aktorów, ich sympatie, może któryś z wioskowych dysydantów i na tym koniec. Publiczności dużo, ale na dziedzińcu, widownia — pusta.

Takie traktowanie sceny ludowej odbija się wprost fatalnie na stanie umysłowym środowiska, które nie umie odróżnić sztuki od hasła, rzuconych aktualnie przez życie i bardzo często przez to samo życie degradowanych. Zagadnienie sztuki jest ważnym problemem dla wszystkich organizacji o najrozmaitszych orientacjach: religijnych, zawodowych, politycznych, dlatego też wszystkie zespoły nie powinny nad kwestią powyższą przejść do porządku dziennego i sprawę potraktować poważnie. Zdajemy sobie doskonale sprawę z faktu, że scena pozostanie zawsze narzędziem do sprawy, w tym wszystkim propagandowym, ale dla dobra szerokich mas, które dotychczas uczestniczyły tylko w konsumowaniu najlichszych odpadków

kultury, należy iść na kompromis, którego głównym celem będzie dostarczenie ludności przeżyć o charakterze widowiskowym. Zespoły, nawet nieźle zorganizowane zmontowane, nie oparte na szerokich masach społeczeństwa, nie wiele będą miały do roboty. To trzeba dobrze przemyśleć akcją, zakrojonej na szeroką skalę. Trzeba do pracy wciągnąć całe środowisko, całą miejscowość a nawet najbliższą okolicę. Mamy tu na myśli międzyorganizacyjne komisje kulturalne, które powinny gęstą siecią pokryć całe Zagłębie jeszcze w tym roku. Każda większa miejscowość musi powołać do życia taką komisję, która by unormowała życie teatralne na swym odcinku. Komisja, w skład której wejdą przedstawiciele wszystkich organizacji, opracuje całonocny plan działalności sceniczej, wybierze tytuły utworów, które mają być wystawione w danym sezonie, przydzieli prace zespołom w zależności od liczby i wyrobienia scenicznego członków. Ta sama komisja wyznaczy ceny biletów i terminy wystawienia sztuk, zajmie się reklamą, zorganizuje wizyty sąsiedzkie.

Oczywiście trudno marzyć o całkowitym podporządkowaniu prac scenicznym komisji. Musimy się pogodzić z faktem, że niektóre organizacje urządzają wieczory artystyczne wyłącznie dla swoich członków, z repertuarem, dostosowanym do wymogów chwili. W takich wypadkach działalność komisji musi ustać, gdyż mogłoby się stać przyczyną niepotrzebnych tarć i zgrzytów. Ale są sztuki, które również dobrze może oglądać członek bractwa religijnego, jak i przed stawiciel najbardziej radykalizowanego koła młodzieży robotniczej. Te sztuki mogą i muszą być wystawione dla całego społeczeństwa, które będzie właściwe organizatorom za ich bezinteresowny trud. Gdy praca sceniczna w terenie będzie w sposób racjonalny zorganizowana, napewno znikną tak częste dziś utyskiwania na scenę ludową i jej kierowników.

Ludność nauczy się chodzić do teatru, młodzież nie będzie myślała kategoriami ludzi już przeżytych, ale stanie się naprawdę twórczą i przyczyni się do podniesienia i spopularyzowania kultury polskiej.

Pomagajmy sobie wzajemnie

Zagłębie nie posiada do tej chwili szatni teatralnej, zorganizowanej na zasadach społecznych. Wprawdzie istnieją przedsiębiorstwa prywatne, wypożyczające kostiumy i rekwizyty, ale instytucje te, jako czyste dochodowe, nie zawsze są w stanie spełnić zadanie w sposób, dyktowany dobrem teatru ludowego. Trudno jednakże marzyć o stworzeniu wielkiej szatni, która obsługiwałaby wszystkie zespoły, pracujące na terenie powiatu, ale można pracować częściowo przynajmniej ułatwić.

Jakże często jesteśmy świadkami niszczenia drogocennych kostiumów, raz użytych podczas przedstawienia, a następnie rzuconych do skrzyni na żer molom. Zespoły, które nie raz trudem wielu lat dorobiły się ładnego kompletu strojów regionalnych, nie wykorzystują ich, gdyż publiczność stale chce prze-

żywać nowe sztuki, a o starych, dla których była przygotowana sprawa, ani słyszeć nie chce. Ten sam zespół własne kostiumy wykorzystuje raz na kilka lat, zapominając o tym, że przecież inne koła sceniczne wystawiają sztuki, do których mogłyby użyć wspomnianych wyżej strojów czy rekwizytów. Ale obecne zespoły zupełnie nie orientują się, jakie kostiumy mogą w danym zespole wypożyczyć.

Aby ułatwić im zorientowanie się w tej sprawie, zwracamy się do wszystkich organizacji, posiadających zarodek szatni lub rekwizytów, o podanie wykazu posiadanych przedmiotów, który zostanie zamieszczony na łamach dodatku. W ten sposób będziemy mogli wzajemnie się porozumieć i ułatwić sobie pracę sceniczną. Równocześnie prosimy o podanie warunków wynajmu kostiumów.

Zjazd reżyserów-amatorów w styczniu br.

Zarząd Związku, pragnąc zapoznać reżyserów - amatorów z nowymi metodami pracy w zespołach teatralnych, przystępuje do zorganizowania w miesiącu styczniu przyszłego roku wielkiego zjazdu reżyserów, który odbędzie się w Dąbrowie Górniczej.

Zjazd powyższy będzie miał na celu spopularyzowanie idei teatru ludowego wśród szerokich mas społeczeństwa, a z drugiej strony da kierownikom zespołów metodyczne wskazówki, jak życie teatralne realizować w terenie.

Wszyscy reżyserzy - amatorzy pro-

szeni są o wzięcie udziału w obradach. Już w chwili obecnej można zgłaszać pod adresem Związku tytuły referatów, które będą w czasie obrad wygłaszane. Wszyscy reżyserzy proszeni są o przygotowania krótkich sprawozdań dotyczących prac w dziedzinie teatralnej w ich miejscowościach.

Blizszych informacji, związanych ze zjazdem, można zaoczerpnąć w siedzibie Związku drogą korespondencji lub osobiście. O dniu i programie zjazdu nastąpią oddzielne zawiadomienia.

PROGRAM RADIOWY

WIECZÓR KRYMSKI W RADIO

We wtorek dnia 30 bm. o godz. 20 organizacja rozgłośni wileńska na falę ogólnopolskiej audycji folklorystycznej, na którą złoży się melodie narodowe i ludowe Tatarów krymskich w wykonaniu chóru i orkiestry Zw. studentów Tatarów w Bukareszcie. Słowo wstępne oraz krótkie objaśnienie przed koncertem wygłosi Edige Szynkiewicz.

WTOREK 30 LISTOPADA

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół: O galganki liniany” obrazek słuchowiskowy. 11.40 Scherza symfoniczne (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.05 Audycja pobudliwa. 13.00 Koncert życzeń. 13.15 Koncert popularny w wyk. zespołu smyczkowego rozgłośni katowickiej. 14.15 Zabawa u cyganów (płyty). 14.25 Wiadomości bieżące. 14.35 Krótki koncert muzyki hiszpańskiej (płyty). 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Przy kominku” audycja dla dzieci starszych. 16.05 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych. 16.15 Kwartet Schrammka. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 „Nad polską Dźwinia” felieton. 17.15 Koncert solistów. Wykonawcy: Maria Geisówna - fortep. Fryderyk Herman - śpiew. 17.50 Zimowe śpiewanie zwierząt” pogadanka.

18.00 Wiadomości sportowe. 18.15 Radio do słuchaczy. 18.25 Muzyka lekka (płyty). 18.35 Audycja dla wsi: 1) „Jak kupić konia?” 2) „Obecny stan oziminy na Śląsku”. 19.00 Originalny teatr wyobraźni „Wróżba” słuchowisko Stan. Miłkowskiej-Iwańskiej. 19.30 Recital śpiewaczy Maurycego Janowskiego. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 „Wieczór krymski” melodie i tańce tatarskie w wykonaniu oryginalnych zespołów tatarskich 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 „Raz to mało” — najpiękniejsze melodie z listopada. 23.00 Muzyka lekka i taneczna (płyty).

Gdzie można wypożyczyć

KOSTIUMY JASELKOWE

Dąbrowa Górnicza: Stowarzyszenie robotników Chrześcijańskich ul. T. Kościuszki nr. 18, Kolejowe Przysposobienie Wojskowe ul. Kolejowa.

Golonóg: Towarzystwo muzyczno-śpiewacze „Harmonia” (Dąbrowa Górnicza, kół. Florja).

Pokłosie teatralne

Katolickie Stowarzyszenie młodzieży w Dąbrowie Górniczej urządziło spotkanie ku czci św. Stanisława Kościłki, podczas którego między innymi odegrano sztukę p.t. „Dwaj bracia”.

Sekcja sceniczna przy Komitecie budowy kościoła św. Józefa na Zielonej wystawiła „Po ciernistej drodze”.

Sekcja sceniczna przy Chórze kościelnym „Echo” wystawiła utwór p.t. „Kryzys mił”.
p. Marian Trzaska.

Na warsztacie

Dąbrowa Górnicza, Katolickie Stowarzyszenie młodzieży męskiej przygotowuje się do wystawienia w dniu 4.XII.37 r. „Dioskorusa”.

Golonóg: Sekcja sceniczna przy 39 Zagłębowskiej Drużynie Harcerskiej wystawi dwa miesiące „Prawego harcerza” Reżyseruje p. Marian Trzaska.

Biblioteka teatralna

Nakładem Drukarni i Księgarni św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym ukazują się następujące utwory sceniczne:

A. ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA:

Ks. Bulchowski Stanisław: 1) „Gdy się Chrystus rodzi”. Jasełka ludowe, stron 48, cena 0,50 zł.

2) „Stajenka betlejemka”, stron 40, cena 1,00 zł.

Ks. Ferens Jan: „Noc wigilijna”, stron 36, cena 0,50 zł.

Ks. Górecki Jan: „Jasełka dla młodzieży męskiej” w 4 aktach, stron 87, cena 0,50 zł.

B. POWSTANIE STYCZNIOWE

„Marget”. Obrazek styczniowy, sztuka sceniczna, stron 20, cena 0,30 zł.

C. LEGIONY

Bergel Rajmund: „Z trudu naszego i znoju” w 3 odsłonach, stron 67, cena 2,00 zł.

Borys Jan: „Kurant imieninowy Marszałka” (dla dziesięciu szkolnej), stron 52, cena 1,00 zł.

Ks. Górecki Jan: „Zjawili się jak sen” w 8 aktach, stron 78, cena 1,50 zł.

Reiss Józef: „Strzelecka miłość”, wesoła sztuka w 4 aktach, stron 141, cena 1,50 zł.

Różnicki - Ordega Stefan: „Imieniny Komendanta w polu”, sztuka w 1 akcie, stron 15, cena 0,30 zł.

D. REGIONALIZM

„Marget”: „Sen Staszka Górnik”, obrazek styczniowy w 1 odsłonie, stron 32, cena 0,50 zł.

Śmietana Sokółski Piotr: „Orlątko śląskie”, dramat patriotyczny w 1 akcie, stron 32, cena 1,00 zł.

Komunikaty

ZEBRANIE SEKCJI REŻYSERÓW.

W miesiącu styczniu przyszłego roku odbędzie się w lokalu Związku doroczne walne zgromadzenie członków Sekcji reżyserów, na którym ustępujący zarząd złoży sprawozdanie z całorocznej działalności. Równocześnie zostaną wybrane nowe władze Sekcji, które przejdą na rok następny ważność legitymacji członkowskich.

ZWROT KSIĄŻEK DO BIBLIOTEKI TEATRALNEJ. Niektórzy członkowie Sekcji reżyserów lub przedstawiciele zespołów niezrzeszonych wypożyczyli z biblioteki związkowej szereg książek, których do tej chwili nie zwrócili. Zbliża się koniec roku, więc zarząd pragnie wszystkie utwory z katalogować, aby móc przed walnym zjazdem pewnym dorobkiem. Nie może tego uczynić, gdyż niektóre zespoły przetrzymują książki zbyt długo. Zwracamy się więc tą drogą do tych wszystkich, którzy posiadają książki związkowe, o zwrot tychże do dnia 15 grudnia 1937 r., gdyż w przeciwnym razie będziemy zmuszeni podać do publicznej wiadomości nazwiska tych, którzy przetrzymują społeczne książki.

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE. Zespoły, które złożyły deklaracje, ale nie wpłaciły wpisowego i rocznej składki członkowskiej (zgodnie z 4), proszone są o uregulowanie zaległości do dnia 31.XII.37 r. Pieniądże można przelać przekazem pieniężnym pod adresem Związku.

SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI.

Wszystkich członków Związku jak również zespołów niezrzeszonych prosimy o nadsyłanie sprawozdań z działalności teatralnej. W następny numerze dodatku zamieścimy więc sprawozdania rocznego. Siedziba Związku mieści się w Dąbrowie Górniczej, przy ul. Marii Konopnickiej nr. 24.

KRONIKA ZAWIERCIA

Sprawozdanie z Tyg. Morza
W ZAWIERCIU

W dniach od 28 czerwca do 4 lipca tr. obchodzony był na terenie m. Zawiercia i pow. Zawierciańskiego obchód „Tygodnia Święta Morza”. Wyniki finansowe przedstawiają się następująco: gm. Koziegłowy zł. 63,18, gm. Kromolów zł. 28,40, gm. Kromolów Koziegłowski zł. 68,80, gm. Mierzęce zł. 12,89, gm. Myszków zł. 184,91, gm. Niegowa zł. 44,55, gm. Pińsk zł. 5,80, gm. Poraj zł. 76,59, gm. Porynka zł. 151,45, gm. Łazy zł. 171,41, gm. Radnik Wielki nie wykazała żadnych dochodów, gm. Siewierz zł. 100,73, gm. Włodowice zł. 13,16, gm. Żarki zł. 98,78, miasto Zawiercie zł. 1030,67. Razem gminy pow. Zawierciańskiego z miastem Zawierciem dały zł. 2084,87.

Za pośrednictwem naszego zarządu Ligi morskiej i kolonialnej w Zawierciu składano podziękowania wszystkim ofiarodawcom i wszystkim tym, którzy w jakiś bądź sposób przyczynili się do uświetnienia obchodu „Tygodnia Święta Morza” na terenie m. Zawiercia i powiatu.

Roboty scaleniowe
W POWIECIE ZAWIERCIAŃSKIM

Jak nas informuje komisarz ziemski p. Łaski, roboty scalenia gruntów w pow. Zawierciańskim przedstawiają się następująco: w Nowej Wsi 121 h ziemi, 84 gospodarstwa scalenia zostały już definitywnie zakończono i uczestnictwo w najbliższych dniach zostanie wprowadzono w stan posiadania; w Pińczycach scalenie już zostało wprowadzone w stan posiadania na obszarze 1537 h, 439 gospodarstw; na ukończeniu znajdują się roboty scaleniowe we wsi Parkoszwice gm. Włodowice na obszarze 563 h 15 gospodarstw i w Ogorzelniku 376 h 72 gospodarstw w Rokietnie Szlacheckim 1370 h 439 gospodarstw. Natomiast roboty scaleniowe są w toku w Pomrożycach, Mławowie.

Roboty scaleniowe w pow. Zawierciańskim prowadzone są przez p. geomeistrę Płocińczaka i Gieleniewskiego z Zawiercia oraz Radkowskiego, Rosowicza i miernicznego rządowego p. Boernerę z Warszawy.

Nadmienić jeszcze wypada, że w tych miejscowościach, gdzie zostały do konania i zakończone prace scalenia gruntów, uczestnicy scalenia przenoszą swoje budynki na nowe podanie mogą otrzymać pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem starostwa powiatowego w Zawierciu.

KRONIKA OLKUSZA

Na mundury
DLA STRZELCÓW

Dzięki oddziałowi Związku strzeleckiego w Kidowie, a zwłaszcza przesyłce p. Muzykowi i energicznemu komendantowi oddziału, p. Szymczykowski, życie kulturalne wsi Kidów, a nawet oświaty, uległo znacznej poprawie. Działalność Zw. strzeleckiego wniosła do wsi współzycie obywatelskie i dużo patriotyzmu.

Pogadanki, referaty, oraz przedstawienia amatorskie, urządzone przez oddział Z. S. cieszą się poparciem. Ostatnio wystawiona sztuka pt. „Zareczyński pod kulami” była jedną z miłych atrakcyj rozrywkowych w Kidowie. Na przedstawieniu, wyreżyserowanym b. starannie przez miejscowego kierownika szkoły, p. Szotę, był m. in. ks. proboszcz.

Amatorzy wywiązali się ze swych ról doskonale, przy czym na wyróżnienie zasługują: pp. Leokadia Szotówna, Kazimiera Szymczykówna, Józef Przybyłk, Stefan Szota, Kazimierz Ozarnicki, Maria Paciejówna i inni.

Dochód przeznaczono na kupno mundurów dla oddziału.

× ULICA IGNACEGO DASZYŃSKIEGO W OLKUSZU. Na onegdajszym

posiedzeniu Rady miejskiej w Olkuszku na wniosek radnego Kotowicza, postanowiono przemianować ulicę Szpitalną w Olkuszku na ulicę Ignacego Daszyńskiego.

× EPIDEMIA ODRY. W Olkuszku od dwóch tygodni wśród dzieci panuje odra, przy czym liczba zachorowań jest

dużo znaczna. Oprócz tego zanotowano w ub. tygodniu na terenie powiatu: 4 wypadki szkarlatyny, 3 błonicy, 1 różyczki i 3 krztuśca.

Z CYKLU TRADYCYJ LUDOWYCH

Wieś polska w dniu św. Andrzeja

O ile po miastach znikły już niektóre tradycyjne zwyczaje dawnych czasów, o tyle wieś polska, do której nie dotarł jeszcze tryb życia XX wieku, trzyma się jeszcze tradycji ojców swych.

Wśród licznych barwnych obchodów ludowych, które z pietyzmem pielęgnują

wieś polska, wyróżnia się miły zwyczaj wróżenia z wosku w wigilię św. Andrzeja.

O tym to zwyczaju mówi stare przysłowie ludowe:

„Na świętego Andrzeja
Z wróżby pannom nadzieja”.

7 nagich żołnierzy Polaków
spalili Ukraińcy

Przed Sądem okręgowym w Stanisławowie rozpoczął się sensacyjny proces ukraińców: Michała Mackiwowa, Dymitra Kuplaka, Fiedora Zapuchlaka i Wasyla Wiwczarowa, którzy przed 19 laty wymordowali w straszny sposób patrol polskich żołnierzy.

Podczas walk polsko-ukraińskich wszyscy oskarżeni nie będąc żołnierzami przygotowywali w okolicy Jezupola w powiecie Stanisławowskim zasadkę na oddział polski. Zdołali oni wówczas wziąć do niewoli 7-miu żołnierzy polskich, których po straszliwych torturach, nagich, owiniętych drutem kolczastym, powiesili u putapu stodoły w jednym z gospodarstw w Jezupolu. Zbrodniarze podpalił następnie stodołę tak, że nieszczęśliwi żołnierze Polacy spalili się żywcem.

Sprawcom bestialskiej zbrodni przez 19 lat udawało się uciec ręki sprawiedliwości i dopiero niedawno władze śledcze wpadły na trop zbrodniarzy.

Proces morderców żołnierzy polskich potrwa parę dni i obudzi zrozumieli zainteresowanie w Stanisławowie i okolicy.

NA KANWIE

Trzy uwodzicielki.
Ucieczka kochliwego amanta

Jest na ulicy Białej trzypokojowe mieszkanie. Jeden pokój zajmuje pani Stanisława P., z mężem, drugi panna Aniela, szwaczka, a trzeci manicurzystka, panna Florcia.

Otóż wyżej wspomniana pani Stanisława, korzystając z nieobecności męża, zaprosiła do siebie pana Jurka Gołębiowskiego, który w ogóle cieszy się powodzeniem u niewiast.

Pan Jurek przybył w doskonałym humorze i oświadczył, zamknąwszy za sobą drzwi:

— Melduj pokornie, że przyszedłem wedle rozkazu!

— Panie Jurku — rzekła pani Stanisława pokorniejszym z radości — jeżeli pan tak posłuszny, to rozkazuje panu przybliżyć się do mnie trochę.

— Znakiem tego mam szanownemu mężulowi rogi przyprowadzić?

Pan Jurek objął uroczą mężatkę, gdy naraz na schodach rozległy się ciężkie, męskie kroki Pani Stanisławy zbliadła.

— To mój mąż! — szepnęła. — Uciekaj pan do szwaczki.

To mówiąc niewierna małżonka wepchnęła pana Jurka do pokoju panny Anieli.

Ponieważ panna Aniela miała wcale zgrabną figurkę, więc młody donżuan, ochłonawszy

ze strachu, pocałował ją uwodzić. Ale dziewczyna, słysząc kroki na schodach wyrwała się i szepnęła drżącym głosem:

— Malutki, zmiażdż do manicurzystki. Mój narzeczony idzie.

Manicurzystka, panna Florcia, sama rzuciła się młodzieńcowi na szyję. Ledwie jednak zdążyła pocałować, zaraz krzyknęła:

— Uciekaj stąd! Mój facet idzie. On cię zabije!

Pan Jurek, ledwo żywy z przerażenia zamknął kuchennymi schodami. A gdy był już na podwórzu, usłyszał wołanie:

— Panie Jurku! Chodź pan na górę!

To wszystkie trzy niewiasty, życzliwie uśmiechając wychylały się z okien, tłumacząc, że to nie był mąż, ani narzeczony, tylko jakiś obcy mężczyzna, który szedł na piąte piętro.

Ale pan Jurek nie chciał już wracać. A że niewiasty nie przestawały krzyknąć jedna przez drugą, więc zdenerwował się, chwycił kamień i wybił szybę w oknie pani Stanisławy.

— Proszę sądu wysokiego — mówił pan Jurek na rozprawie — jakim sposobem mogłem wracać, kiedy mnie się katastrofa ze strachu przydarzyła.

Sąd skazał pana Jurka na 10 zł grzywny.

Otóż w tym dniu dziewczęta, ciekawe swojej przyszłości leją na wodę, najczęściej przez ucho od klucza roztopiony wosk, który stygnąc przybiera dziwaczne nieraz kształty.

Właściwie to z ulanego na wodę wosku najczęściej nie odróżnić nie można, obecni jednak dopatrują się uśmiech kształtów wieńca ślubnego, ołtarza, krzyża itd. Dużą rolę gra tu bowiem fantazja panien na wydaniu,

które przede wszystkim starają się o, jak najszczęśliwsze horoskopy co do przyszłego swego małżonka.

Rzecz jasna, że idzie tu o najbliższą przyszłość i wróżby z wosku odnoszą się tylko do najbliższego karnawału, w którym panny, uprawiające tradycyjne „andrzejki” spodziewają się „wyjść za mąż”. Ponieważ jednak najczęściej dzieje św. Andrzeja łączy się z początkiem Adwentu,

plany matrymonialne trzeba odłożyć na bok.

Przysłowie ludowe mówi bowiem „Katarzyna święta klucze pogubiła, św. Andrzeja znalazł, zamknął skrzypki zaraz”. Znaczy to, że od św. Andrzeja milkną wszędzie wesołe śpiewy i muzyka, a lud wiejski nabożny od wieków, garmie się do kościoła i modlitwy.

Historia biblijna podaje o św. Andrzeju, że był bratem św. Piotra, księcia Apostołów, a tym samym uczniem Chrystusa. Po Zesłaniu Ducha św. udał się św. Andrzeja na wędrówkę, krzewił wiarę Zbawiciela nad brzegami morza Czarnego i Kaspijskiego

i dotarł podobno do granic dzisiejszej Polski.

Wielki ten Apostoł ludów słowiańskich zmarł śmiercią męczeńską na krzyżu. W 300 lat później przeniesiono relikwie św. Andrzeja do Konstantynopola, a w r. 1354 do katedry w miasteczku Amalfi.

Nie przepłacajcie sprzętu 3550
u niefachowców!!!
OLBRZYMI WYBÓR łyżew, butów,
nart, śwetłów, wiatrówek i t. d.
„STADION” Sosnowiec
3 Maja 29 (k. Ubezpieczalni) tel. 63053
Porównajcie ceny i gatunki!

SPORT

MISTRZOSTWA BOKSERSKIE
POLSKI

Wszystkie mecze niedzielne o drużynowe mistrzostwo Polski w boksie (z wyjątkiem odłożonego spotkania Lechia — Strzelec) przyniosły zwycięstwa gospodarzom.

Gdynia: Flota — Elektryk (Wilno) 12:4.
Poznań: HCP — Gayer (Łódź) 10:6.
Kraków: Wisła — KSZO (Ostrów) 10:6.

GIMNASTYCZNE MISTRZOSTWA
POLSKI

W Bydgoszczy rozpoczęły się gimnastyczne mistrzostwa Polski przy udziale 16 zawodników i 13 zawodniczek z całego kraju. Ze znanych zawodników brakowało jedynie mistrza Polski, Dolewskiego, który z powodu kontuzji przebywa w szpitalu.

Rozegrano następnie ćwiczenia wolne, w których wśród panów pierwsze miejsce zajął Kosmał (Warszawa) przed Pietrzykowskim (Warszawa) i Lewickim (Kraków), a wśród pań — Majowska (Śląsk) przed Noakiewiczówną (Warszawa) i Skirlińską (Kraków).

SKŁAD POLSKI NA MECZ HOKEJOWY
ZE SZWECJĄ

W końcu b. tygodnia odbędzie się na Śląsku międzynarodowe mecze hokejowe Polska — Szwecja, i Sztokholm — Śląsk. Ustalono już składy reprezentacji Polski i Śląska przeciw Szwedom. Przedstawiają się one następująco: Polska: Stogowski (Maciejko), Kasprzak, Ludwiczak, Kowalski, Wołkowski, Marchewicz, Urzon, Zieliński, Burda (reż. Kasprzak). Śląsk: Stogowski, Kasprzak, Ludwiczak, Górecki, Kasprzycki, Urzon, Kunert, Wiliński, Knyciński.

Zapisz się na członka
P. M. S.

KINO „PATRIA”

Dziś największa premiera sezonu!
Wielki film polski wg. powieści Gabrieli Zapolskiej

Oczym się nie mówi

(SKŁAMAŁAM)

W rol. gl.

Jadwiga Smosarska
i Eugeniusz Bodo

Początek seansów o godz. 17.30, 19.30, 21.30

Uprzejmie prosimy P.T. Publiczność o przybywanie na początek seansów.

POGOTOWIE RADIOWE

Przed kupnem
obejrzyj

ODBIORNIKI RADIOWE
CZECHOWSKIEGO

w Sosnowcu, ul. 3 go Maja 8, tel. 61824

ZAKŁADANIE ANTEN
LADOWANIE AKUMULATORÓW

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu likwidator SPÓŁKI MLECZARSKIEJ, SPÓŁDZIELNI Z ODP. OGRANICZONĄ W SIEWIERZU stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 Ustawy o spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym pod adresem Kazimierz Jurek Sosnowiec, ulica Pusta 20 m. 7.
5304 LIKWIDATOR nast. podpis.

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu likwidator SPÓŁDZIELNI ROLNICZO-HANDLOWEJ „ROLNIK” W ZAWIERCIU z ograniczoną odpowiedzialnością stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 Ustawy o spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym pod adresem Kazimierz Jurek Sosnowiec, ulica Pusta 20 m. 7.
5305 LIKWIDATOR nast. podpis.

Korzystajcie z ostatnich dni miesiąca
propagandy radia!
Każdy, kto nabędzie radioodbiornik,
otrzymuje cenną premię.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA
W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM S.A.

SMARY

do wozów i oleje poleca skład farb i lakierów „Columbia” w. E. Maśląg, — Mościckiego Hale Rozwoju, — tel. 61257. 4588

NARTY — ŁYŻWY SANKI
oraz wszelkie artykuły sportowe poleca: Składnica Harcerska, Sosnowiec, Warszawska 1 Tel. 62-581. 4866

CHRZĘŚCIJAŃSKI
Salon mód „Pani” Sosnowiec, Piłsudskiego 14a, I piętro. Poleca na sezon zimowy kapelusze w wielkim wyborze oraz wykonuje czapeczki futrzane i zarekawki z powierzonych materiałów. 5228

NIE ZBŁADZI
kto zobaczy tanie wyprzedza przedsięwziętą i wyjątkowo ładny oryginalny kredens dębowy jasny, „Singer” maszyny do szycia gabineutowe, tapczany, stół rysunkowy, kuchnie, dużo rozmaiłości. Handel mebli nowych i używanych B. Błotniewski, Sosnowiec, 3 Maja 7 (Uwaga! tylko w podwórzu). 5301

REKLAMA
JEST DZWIGNIA
HANDLUI

LOKALE

DO WYNAJĘCIA
pokój z kuchnią z wygodami. Sosnowiec, Rybna 5. 5308

DO WYNAJĘCIA
3 pokoje z kuchnią, 2 pokoje z kuchnią, wszelkimi wygodami. Piłsudskiego 48. 5309

DO WYNAJĘCIA
cztery pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami. UL Sienkiewicza Nr. 4. — Telefon 619-60. 5263

LOKAL
handlowy nadający się na masarnię, cukiernię lub mleczarnię do wynajęcia. Sosnowiec, Miła 5. 5267

3 POKOJE
z kuchnią i przedpokojem wynajmą. Pogoń Zgoda 5.

DO WYNAJĘCIA
dwa pokoje elegancko umeblowane (bez łóżek) z oddzielną łazienką i osobnym wejściem. Aleja Mirowskiego 10. 5266



OGŁOSZENIA
DO WSZYSTKICH
PIŚM

SOLIDNIE
SZYBKO
FACHOWO

przeprawa

BIURO OGŁOSZEŃ
TEOFIL PIETRASZEK
WARSZAWA - MARSZAŃKOWSKA 115 TEL. 509-75
PLANY · PROJEKTY · KOSZTORYSY

MEBLE

stołowe, gabinety, sy pialnie, szafki poje dyfcze, gotowe i na zamówienie. Nowoczesne otomany, tapczany przeróbki. Na dogodnych warunkach poleca — Chrzęściańska Wytwórnia

P. TOMCZYK
Sosnowiec, Nowopogońska 19. Tel. 630-56. — Przyjmuje pożyczki i obligacje państwa 2452

GOSPODYNIA
samodzielną, solidną w wieku średnim pozakłada posady, świadectwa długoletnie. — Zgłoszenia „Kurier Zachodni” „Solidna” 5307

NA ZABAWY
Bale, wieczorki, herbatki i przyjęcia pierwszorzędne wyroby cukiernicze poleca: Cukiernia „Roma” — Sosnowiec. Orla. Tel. 625-21. 4634



Poeta przed laty i dziś

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO
i SPRZEDAŻ

TORTY

na zamówienie od 5 zł. Pączki świeże 2 razy dziennie poleca firma WŁ. BASZKOWSKI — Dąbrowa, 3-go Maja 4. Hurt! Detal! 4657

MAGIEL
w dobrym stanie sprzedam za bezcenę byle zaraz. Racławicka 1. 5300

SAMOCHOÓD
osobowy Citroen C. 6 F. w dobrym stanie, część nowych opon, sprzedam. Wiadomość w Administracji. — 5299

MAGAZYN MOD
„WIKTORIA”

Sosnowiec, 3-go Maja 23. Wykonuje czapeczki futrzane, zarekawki z materiałów własnych i powierzonych po cenach przystępnych. 4990

NA SEZON
ZIMOWY

Bieliznę damską, męską, pończochy, skarpetki, pulowery, swetry, apaszki, wełny po cenach niskich poleca:

M. Marzec
Sosnowiec, 3 Maja 23. 4842

KUPIE PIANINO
w dobrym stanie. Zgł. tel. 71959. 5289

OBUIWE

gwarantowane własnego wyrobu poleca. Ceny niskie. Pogoda, 8 Maja 50. 4953



Dziś!

Wspaniały polski film
Osmuty na tle wodevillu K. Krumolowskiego

KRÓLOWA PRZEDMIĘSCIA

Do głębi wzruszający i do łez rozśmieszający film o żywej frapującej akcji.

W rolach gł.

HELENA GROSSOWNA, ALEKSANDER ZABCZYŃSKI, ST. SIELAŃSKI, JÓZEF ORWID, ROMUALD GIERASIŃSKI, F. SZCZEPAŃSKI, TADEUSZ FALISZEWSKI

Nadprogram: TYGODNIK PATA.

Pocz. o godz. 17.30, w niedzielę 15.30

Wytwórnia

MEBLI GIĘTYCH
Piotr Nowak

Będzin, ul. Gzichowska 22, telefon 71057 poleca fotele, półfoteliki, krzesła wiedeńskie różnych fasonów stoliki, kwietniki, wieszaki, e-tażerki i t.p. oraz stoliki pod radio. 5239

KINO

RIALTO

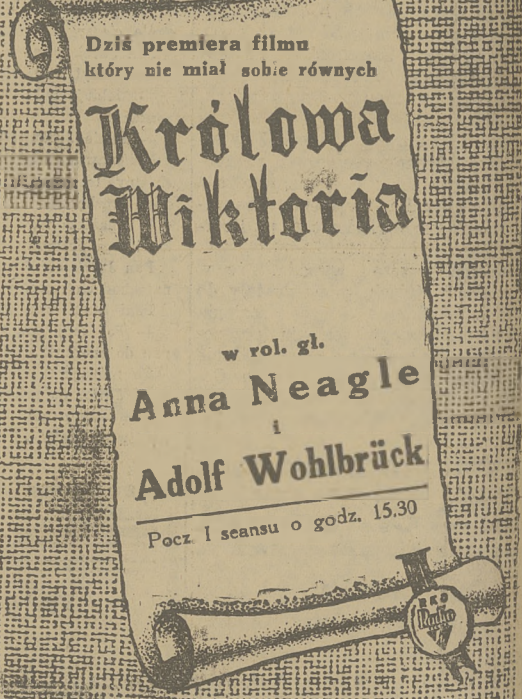
Warszawska 18

BORYS KARLOFF

Pamiętne monstrum z Frankenstein

W nowej roli najbardziej emocjonującego filmu sezonu p. t.

Magiczny klucz



SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4. Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4 Tel. 61078

Redakcja przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 2

Redakcja nie zwraca

Oddziały „Kurjera Zachodniego”

Wierzą milimetry jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalu 70 mm; w niedzielę i święta 25%; drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzegania mielskiej Administracji nie odpowiada.

BĘDZIN, Małachowskiego 7, tel. 7.15.91. — DĄBROWA, Krótka 13. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego — KIELCE, Sienkiewicza 6. — ŁĄŻY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordasewskiego. — STRZEMIĘSZYCE, księgarnia W. Bągińskiej. — WIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Ex. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA, rynek, Jaworski. — CZELĄDZ, Wieczorkowa, Staszica 27, KAZIMIERZ — PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD — Druk „KURJERA ZACHODNIEGO” W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 6. — REDAKTOR ODP. MENNYK STRYJEWSKI